

Sygnatura akt XVIII C 1886/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 23 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XVIII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Magda Inerowicz

Protokolant: protokolant sądowy Emilia Staszekiewicz

po rozpoznaniu w dniu 23 marca 2017 r.

na rozprawie

sprawy z powództwa **R. U.**

przeciwko (...) **spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności w części

1. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy – prawomocny nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 7 listopada 2001r. w sprawie o sygn. akt I Nc 329/01, zaopatrzony w klauzulę wykonalności na rzecz pozwanej postanowieniem tego samego Sądu z dnia 14 października 2015r. w sprawie o sygn. akt I Co 302/15 - w części tj. w stosunku do R. U.,
2. kosztami procesu obciąża powoda częściowo i z tego tytułu zasądza od niego na rzecz pozwanego kwotę 5.417 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, a w pozostałej części odstępuje od obciążenia powoda kosztami procesu.

SSO /-/ M. Inerowicz

UZASADNIENIE

Pozwem z 21 grudnia 2016r. powód R. U. wniósł przeciwko pozwanej spółce o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego - nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 7 listopada 2001r. w sprawie o sygn. akt I Nc 329/01, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem tego samego Sądu z dnia 14 października 2015r. w sprawie o sygn. akt I Co 302/15 - w części tj. w stosunku do R. U..

Jednocześnie powód wniósł o udzielenie zabezpieczenia powództwa poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie ww. tytułu wykonawczego na czas trwania niniejszego postępowania.

W odpowiedzi na pozew z dnia 23 stycznia 2017r. pozwana spółka oświadczyła, że uznaje żądanie pozwu w całości i w związku z tym wniosła o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania na podstawie art. 101 kpc.

Postanowieniem z dnia 10 stycznia 2017r. Sąd Okręgowy udzielił zabezpieczenia roszczenia powoda R. U. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego - nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 7 listopada 2001r. w sprawie o sygn. akt I Nc 329/01, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem tego samego Sądu z dnia 14 października 2015r. w sprawie o sygn. akt I Co 302/15 - w części tj. w stosunku do R. U. poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu R. Z. J. W. (1) pod sygn. akt Km 1447/16 z wniosku wierzyciela (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. przeciwko dłużnikowi R. U..

Sąd ustalił, co następuje:

Sąd Okręgowy w Katowicach, w sprawie o sygn. akt I Nc 329/01, z powództwa Spółdzielczej (...) w J. przeciwko pozwanym R. U., P. N. oraz J. W. (2), w dniu 7 listopada 2001r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, zgodny z żądaniem pozwu. Nakaz ten uprawomocnił się w stosunku do R. U. w dniu 27 listopada 2001r. Na wniosek powoda w ww. sprawie, Sąd w dniu 5 września 2002r. nadał ww. nakazowi zapłaty klauzulę wykonalności przeciwko pozwanemu R. U.. W 2005r. wierzycielowi wydano również dalszy tytuł wykonawczy celem egzekucji z nieruchomości stanowiącej współwłasność dłużników J. W. (2) i D. W..

Na podstawie ww. tytułu wykonawczego wierzyciel Spółdzielnia (...) w J. w dniu 30 września 2009r. wniosła do Komornika Sądowego Rewiru VI przy Sądzie Rejonowym w Poznaniu o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikom J. W. (2), P. N. i R. U.. Sprawę zarejestrowano pod sygn. akt VI Km 1492/02. W dniu 3 października 2002r. Komornik zawiadomił ww. dłużników o wszczęciu egzekucji.

Postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2003r. Komornik umorzył postępowanie wobec dłużnika P. N. na podstawie art. 825 pkt. 3 kpc.

Postanowieniem z dnia 9 września 2003r. Komornik Sądowy Rewiru VI przy Sądzie Rejonowym w Poznaniu uznał się niewłaściwym do dalszego prowadzenia sprawy i wniosek egzekucyjny wierzyciela przekazał Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Szamotułach jako właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika. Nadto Komornik ustalił zaległość dłużnika na kwotę 55.343,82 zł oraz koszty postępowania egzekucyjnego na kwotę 288,52 zł. W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że w toku czynności egzekucyjnych ustalono, że przeciwko J. W. (2) prowadzone jest postępowanie w sprawie Km 936/01 i inne. Odpis ww. postanowienia został doręczony R. U. w dniu 15 września 2003r.

W sprawie o sygn. akt VI Km 1492/02 nie były podejmowane żadne dalsze czynności wobec dłużnika R. U..

Po przekazaniu sprawy Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Szamotułach nadano jej sygn. akt Km 2262/03 i zarejestrowano jako sprawę przeciwko dłużnikowi J. W. (2).

Wnioskiem z dnia 15 grudnia 2005r. wierzyciel wniósł o skierowanie egzekucji do nieruchomości stanowiącej współwłasność dłużnika J. W. (2) oraz jego małżonki D. W. położonej w M., dla której Sąd Rejonowy w Śremie prowadzi księgę wieczystą o nr KW (...). Postanowieniem z dnia 18 grudnia 2006r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Szamotułach uznał się niewłaściwym do dalszego prowadzenia postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi J. W. (2) u akta egzekucyjne Km 2262/03 postanowił przekazać do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Śremie.

W dniu 27 marca 2007r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Śremie, w sprawie o sygn. akt Km 591/07 uznał się niewłaściwym do dalszego prowadzenia ww. sprawy i postanowił zwrócić akta I Km 2262/03 wraz z tytułem wykonawczym Komornikowi Sądowemu Rewiru I przy Sądzie Rejonowym w Szamotułach, tj. komornikowi właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika.

Komornik Sądowy Rewiru I przy Sądzie Rejonowym w Szamotułach ww. sprawę zarejestrował ponownie pod nową sygn. akt I Km 870/07 jako toczącą się przeciwko J. W. (2). Egzekucja w sprawie I Km 870/07 nie toczyła się przeciwko powodowi.

Dowód: dokumenty w aktach sprawy I Km 870/07 (poprzednio: VI Km 1492/02, Km 2262/03, Km 591/07, a ostatecznie I Km 870/07): wniosek egzekucyjny (k. 1-2), zawiadomienia o wszczęciu egzekucji (k. 6-8), postanowienie o umorzeniu egzekucji z dnia 4.04.2003r. (k. 51), postanowienie z dnia 9.09.2003r. (k. 60), potwierdzenie doręczenia z dnia 15.09.2003r. (k. 60), wniosek z dnia 15.12.2005r. (k. 83-84), postanowienie z dnia 18.12.2006r. (k. 88), postanowienie z dnia 27.03.2007r. (k. 94), pismo (k.101), pismo Komornika z dnia 2.12.2016r. k. 20 akt sprawy).

Po powstaniu tytułu egzekucyjnego – nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 7 listopada 2001r. w sprawie o sygn. akt I Nc 320/01 - (...) w J. sprzedała wierzycelność objętą tym tytułem spółce (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S., która wnioskiem z dnia 8 września 2015r. wystąpiła do Sądu Okręgowego w Katowicach o nadanie nakazowi zapłaty z dnia 7 listopada 2001r. w sprawie I Nc 329/01, na jej rzecz klauzuli wykonalności w stosunku do R. U.. Postanowieniem z 14 października 2015r. (sygn. akt I Co 302/15) Sąd wniosek ten uwzględnił.

Na podstawie pozyskanego w 2015r. tytułu wykonawczego, pozwana w dniu 11 sierpnia 2016r. wszczęła przeciwko powodowi postępowanie egzekucyjne. Zadłużenie wynikające z ww. tytułu nie zostało w toku tej egzekucji wyegzekwowane.

Dowód: wniosek egzekucyjny w aktach sprawy Km 1447/16.

Powód przed wytoczeniem niniejszego powództwa nie złożył wniosku o umorzenie egzekucji, nie wzywał pozwanej do cofnięcia wniosku egzekucyjnego, do złożenia wnsoku o umorzenie egzekucji wobec powoda, ani nie domagał się zwrotu tytułu wykonawczego przeciwko niemu.

Okoliczność bezsporna.

Powyższy stan faktyczny był bezsporny pomiędzy stronami, a zatem w istocie jego ustalenie nie wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego. Niemniej Sąd przeprowadził dowód z wyżej wymienionych dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy oraz w aktach spraw komorniczych.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się uzasadnione.

Zdaniem powoda, nastąpiło przedawnienie – względem niego - roszczenia stwierdzonego prawomocnym nakazem zapłaty z dnia 7 listopada 2001r. w sprawie I Nc 329/01.

Zgodnie z treścią przepisu art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. (w aktualnym brzmieniu) dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne.

Dłużnik traci prawo do wytoczenia powództwa opozycyjnego z chwilą wyegzekwowania przez wierzyciela świadczenia objętego tytułem wykonawczym, co nie odbiera mu możliwości poszukiwania sądowej ochrony jego praw w odrębnym postępowaniu (wyrok SN z dnia 4 kwietnia 2002 r., I PKN 197/01, Wokanda 2002, nr 12, poz. 27; wyrok SN z dnia 17 listopada 1988, I CR 255/88, LEX nr 8929; wyrok SN z dnia 20 stycznia 1978r., III CRN 310/77, LEX nr 8055).

Powód zachował legitymację czynną w niniejszej sprawie, albowiem jak wynika z dokumentów w aktach Km 1447/16, zadłużenie wynikające ze spornego tytułu nie zostało w toku tej egzekucji od R. U. wyegzekwowane.

W tym miejscu wskazać należy, że w doktrynie i judykaturze do zdarzeń, na skutek których zobowiązanie wygasło zalicza się – w szczególności - wykonanie zobowiązania (art. 450 kc), zrzeczenie się roszczenia przez wierzyciela, wydanie wyroku na korzyść jednego z dłużników solidarnych w następstwie uwzględnienia zarzutu wspólnego dla wszystkich dłużników (art. 375 § 2 kc), świadczenie zamiast spełnienia (art. 453 kc), odnowienie (art. 506 kc), niemożliwość świadczenia wskutek okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności (art. 475 kc), potrącenie (art. 498 kc), zwolnienie dłużnika z długu przez wierzyciela (art. 508 kc), zmianę stosunków, z powodu których zobowiązanie albo obowiązek gaśnie lub ulega ograniczeniu, zmiana wierzyciela, ziszczenie się warunku rozwiązującego, rozwiązanie ugody. Z kolei do zdarzeń, na skutek których zobowiązanie nie może być egzekwowane

zalicza się m.in.: przedawnienie roszczenia stwierdzonego tytułem egzekucyjnym (art. 117 § 2 kc), odroczenie spełnienia świadczenia, rozłożenie świadczenia na raty przez wierzyciela (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 14.07.2014r., I ACa 163/14, Lex nr 1527209, wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23.03.2016r. I ACa 1758/15, Lex nr 2044337, wyrok SA w Katowicach z 22 marca 2016r., I ACa 1072/15, Lex nr 2041840).

W niniejszej sprawie pozwana uznała żądanie pozwu. Zgodnie z art. 213 § 2 k.p.c. Sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. W niniejszej sprawie nie zachodziły żadne przesłanki, uzasadniające brak związania Sądu uznaniem powództwa.

W ocenie Sądu, nastąpiło przedawnienie roszczenia egzekwowanego przez pozwaną spółkę od powoda w ramach postępowania w sprawie Km 1447/16 na podstawie spornego tytułu wykonawczego (art. 117 § 2 kc). Na skutek złożenia przez (...) w J. wniosku o nadanie nakazowi zapłaty z 7 listopada 2001r. klauzuli wykonalności przeciwko R. U. doszło do przerwania biegu 10 letniego terminu (art. 125 § 1 kc) przedawnienia roszczenia stwierdzonego przedmiotowym nakazem zapłaty. Termin ten rozpoczął ponownie bieg po zakończeniu postępowania klauzulowego, a więc 11 września 2002r., kiedy to doręczono pierwotnemu wierzycielowi tytuł wykonawczy.

Należało jednak wziąć pod uwagę, że przeciwko R. U., przed Komornikiem Sądowym Rewiru VI przy Sądzie Rejonowym w Poznaniu toczyło się postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygn. akt VI Km 1492/02. W postępowaniu tym, postanowieniem z dnia 9 września 2003r. Komornik Sądowy Rewiru VI przy Sądzie Rejonowym w Poznaniu uznał się niewłaściwym do dalszego prowadzenia sprawy i wniosek egzekucyjny wierzyciela przekazał Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Szamotułach jako właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika. Z rubrum tego postanowienia wynika, że zostało ono wydane w sprawie z wniosku wierzyciela (...) w J. przeciwko dłużnikom J. W. (2) i R. U.. Sama sentencja postanowienia – stwierdzająca niewłaściwość ww. komornika do dalszego prowadzenia sprawy nie wskazuje, którego z ww. dłużników dotyczy postanowienie. Jedynie w uzasadnieniu postanowienia wskazano, że w toku czynności egzekucyjnych ustalono, że przeciwko J. W. (2) prowadzone jest postępowanie w sprawie Km 936/01 i inne. Po przekazaniu sprawy kolejnemu Komornikowi toczyła się ona już wyłącznie przeciwko J. W. (2).

Mając na względzie, że najpóźniejszą czynnością podjętą wobec dłużnika R. U. w sprawie VI KM 1492/02 było doręczenie mu odpisu postanowienia z dnia 9 września 2003r. – co miało miejsce w dniu 15 września 2003r., stwierdzić należy, że po upływie roku, wobec braku żadnych innych czynności egzekucyjnych wobec R. U. podejmowanych w ww. sprawie, postępowanie egzekucyjne wobec niego umorzyło się z dniem 15 września 2004r. (art. 823 kpc w ówczesnym brzmieniu). 10 – cio letni termin przedawnienia spornego roszczenia stwierdzonego tytułem egzekucyjnym upłynął – najpóźniej – dnia 15 września 2014r. W tym czasie (...) w J. nie wszczęła przeciwko powodowi postępowania egzekucyjnego.

W powyższych okolicznościach wykazane zostało, że roszczenie stwierdzone tytułem wykonawczym – prawomocnym nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 7 listopada 2001r. w sprawie o sygn. akt I Nc 329/01, zaopatrzonym w klauzulę wykonalności, uległo przedawnieniu w stosunku do powoda w dniu 15 września 2014r. w oparciu o przepis art. 117 § 2 kc. Okoliczności tej nie zmienił wniosek pozwanej o nadanie ww. tytułowi klauzuli wykonalności na swoją rzecz, gdyż został on złożony po upływie ww. terminów przedawnienia tj. 8 września 2015r. Pozwana zaś wszczęła przeciwko powodowi postępowanie egzekucyjne w dniu 11 sierpnia 2016r., a zatem również po upływie przedawnienia ww. roszczenia.

Podzielić należy stanowisko powoda, że przedawnienie roszczenia stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem sądu nie uzasadnia wystąpienia z zażaleniem na postanowienie w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności, ale wniesienie powództwa przeciwegzekucyjnego (por. postanowienie SN z dnia 18.03.1971r., I CZ 110/70, publ. Legalis).

W tych okolicznościach powództwo w całości zasługiwało na uwzględnienie, albowiem sporne zobowiązanie nie może być już względem powoda egzekwowane. (art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. w zw. z art. 117 § 2 kc), o czym orzeczono w pkt. 1 wyroku.

Pozwana, w związku z uznaniem powództwa i brakiem wezwania jej do dobrowolnego zadośćuczynienia żądaniu powoda przed wszczęciem procesu, domagała się obciążenia powoda kosztami procesu.

Zgodnie z art. 101 kpc zwrot kosztów należy się pozwanemu pomimo uwzględnienia powództwa, jeżeli nie dał powodu do wytoczenia sprawy i uznał przy pierwszej czynności procesowej żądanie pozwu.

W przekonaniu Sądu w sprawie zostały spełnione kumulatywne przesłanki z ww. przepisu. Niewątpliwie pozwana przy pierwszej czynności procesowej – tj. w odpowiedzi na pozew – uznała żądanie pozwu. Pozwana spółka, w okolicznościach sprawy, nie dała również powodowi powodu do wytoczenia sprawy.

Pozwany nie daje powodu do wytoczenia sprawy, jeżeli jego stosunek wobec roszczenia powoda, oceniony zgodnie z doświadczeniem życiowym, usprawiedliwia wniosek, że powód uzyskałby zaspokojenie swojego roszczenia bez wytoczenia powództwa. Bezspornym zaś w sprawie jest, że R. U., przed wytoczeniem przedmiotowego powództwa nie zwrócił się do pozwanej spółki z żądaniem wydania mu tytułu wykonawczego, obejmującego roszczenie, co do którego nastąpiło przedawnienie, jak i nie zwrócił się do niej o cofnięcie wniosku egzekucyjnego w sprawie Km 1447/16, ani nie domagał się złożenia przez wierzyciela wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko niemu jako dłużnikowi. W tej sytuacji nie można w sposób zasadny twierdzić, że pozwana dała powód do wytoczenia powództwa, gdyż wobec zaniechania przez powoda ww. czynności, nie da się ocenić w jaki sposób pozwana by się wówczas zachowała, w szczególności nie można założyć, że odmówiłaby spełnienia któregokolwiek z ww. żądań. Jak słusznie zaś wskazywała pozwana w odpowiedzi na pozew, samo złożenie przez nią wniosku egzekucyjnego przeciwko powodowi było prawidłowe. Okoliczność przedawnienia roszczenia nie powoduje, że wierzyciel nie może żądać jego spełnienia.

W niniejszej sprawie nie ma miejsca sytuacja, że powód nie może w inny sposób aniżeli w drodze powództwa osiągnąć celu nin. postępowania, jak to ma np. miejsce w sytuacji domagania się zaprzeczenia ojcostwa. Wprawdzie powództwo z art. 840 kpc jest podstawowym środkiem obrony dłużnika przed egzekucją, ale nie jest środkiem wyłącznym. Powód mógł osiągnąć ten sam skutek, gdyby wierzyciel zwrócił mu tytuł wykonawczy, cofnął wniosek egzekucyjny przeciwko niemu albo złożyłby wniosek do komornika o umorzenie egzekucji.

Mając na względzie powyższe, Sąd na podstawie art. 101 kpc zasądził od powoda na rzecz pozwanej koszty procesu, na które składały się wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 5.400 zł (§ 2 pkt. 6 Rozporządzenia z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1804 w brzmieniu obowiązującym w dniu wniesienia pozwu) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł.

W zakresie zaś nieuiszczonych kosztów sądowych, (opłata sądowa ponad kwotę 2.000 zł), Sąd na podstawie art. 102 kpc odstąpił od obciążania nimi powoda, jako, że korzystał on ze zwolnienia od kosztów w tym zakresie i na dzień orzekania nie zmieniły się okoliczności uzasadniające owo zwolnienie.

Reasumując, o kosztach procesu Sąd orzekł jak w punkcie 2 wyroku.

SSO /-/ M. Inerowicz